

Smålands KULTURFESTIVAL

LYSER UPP HÖSTMÖRKRET

Under allhelgonhelgen, då mörkret ligger som tätast, lyser Smålands kulturfestival upp både stad, men framför allt landsbygden för tredje året i rad. Det som började som ett passionsprojekt för operasångerskan Susanne Rydén har växt till en internationell succé med utländska korrespondenter på plats och tyska busslastar med besökare.

Det här görs ingen annanstans, så det röner stort intresse, konstaterar Susanne Rydén.

Sedan starten för tre år sedan har Susanne Rydéns målsättning varit att vända strömmen från storstad till land och erbjuda kultur av högsta kvalitet på platser där man vanligtvis inte har något utbud alls. Men det handlar inte bara om att locka ut berömda artister till skogen, utan att sätta ihop programpunkter där platsen också får spela en betydande roll.

Ett exempel är Korparna – och de andra fåglarna i skogen där den Augustprisvinnande författaren Tomas Bannerhed visar vägen genom den småländska fågelfaunan med utgångspunkt från sin bok Korparna tillsammans med blockflöjtisten Anna Petrini som bidrar med ljudillustrationer och Håkan Palm som visar sina snidade fåglar på Norrgavel i Lammhult.

På andra sidan vägen, på Lammhults Möbel, har man byggt upp en del av konsertsalen The Seed i Istanbul, till vilken företaget har levererat stolar i en mängd fantastiska färger. Här ger Musica Vitae från Växjö, Camerata Smyrna Woodwind Quintet från Izmir och derwischdansaren Kadir Somuk en föreställning som binder samman Småland och Orienten.

Länge norrut, närmare bestämt i Huskvarna händer det mycket under årets kulturfestival. I Slottsvillan bjuds det på litterär och musikalisk salong med efterföljande Afternoon Tea. Journalisten och radioprofilen Jonas Hallberg spanar i "Dialoger och monologer" med utgångspunkt från Huskvarnasonen Alf Henriksson. Anrättningen kryddas av musikerna Peter Spisky och Pernille Ebert Spisky som framför renässans- och barockmusik samt romska och slovakiska folkmelodier.

I Slottsvillan kan man också möta författaren John Ajvide Lindqvist och hans från Jönköping bördiga hustru Mia Ajvide, också hon författare. Efter succén Låt den rätte komma in, är John Ajvide i höst aktuell med boken Himmelstrand. Och som inte detta vore nog blir det dessutom spökvandring på slottet för hela familjen där historiska gestalter dyker upp och berättar om vad som utspelade sig i salar och gemak för mer hundra år sedan.

Den anrika Smedjan hos Huskvarna AB har för ovanlighetens skull öppnat sina portar för festivalen och föreställningen Mycket Shakespeare om ingenting med Romeo & Julia-kören från Dramaten i Stockholm. Det blir som namnet antyder en musikalisk resa i Shakespeares verk.

I rakt motsatt ände av Småland – på Huseby bruk – blir det också musik. Sommarens operatema där vår småländska världsstjärna Christina Nilsson stod i centrum följs nu upp med Une petite Soirée speciale. Här får vi höra den fascinerande historien om Christina Nilsson och hennes besök på Huseby. Recitation

och gestaltning av Catrine Westling från Regioteatern Blekinge Kronoberg. Tora Hyllstam spelar den unga Christina och vi får även möta den firade världsstjärnan gestaltad av Julia Ojansivu.

Musik blir det också i Tolgs kyrka där den internationellt erkända organisten Gunnar Idenstam och violinisten Lisa Rydberg gästar med programmet Bach på svenska för violin och tramporgel. Hand i hand vandrar Bach med den svenska folkmusiktraditionen och vi får njuta av hur Bachs musik kunde ha klingat i ett möte med svenska spelmän.

FÖRFATTARE I FOKUS

Årets upplaga av Smålands kulturfestival har en litterär prägel med många författarbesök. På Café Timjan i Nydala berättar ortens son Åke Edwardson fångslände berättelser och i Eksjö bokhandel finns Katarina von Bredow på plats för att ge glimtar från sitt författarskap.

Systrarna Cecilia Davidsson och Helena Davidsson Neppelberg, författare respektive illustratör, återvänder till sin barndoms Tolg och samtal med varandra och publiken på Pannkakshuset.

Elin Wägner var på sin tid en stridbar kvinna. Till hennes hem Lilla Björka i Berg kommer den nu stridbara författaren och journalisten Maria Sveland för att prata feminism och yttrandefrihet.

Ragıp Zarakolü, publicist och författare från Turkiet och fristad författare i Sigtuna kommer till Astrid Lindgrens Näs för att tala om Berättelser som inte får höras. På sagomuseet i Ljungby delar Växjös fristadsförfattare Nasrin Madanizad tillsammans med journalisten och författaren Mizgin Bingol med sig av sina erfarenheter om att arbeta med att översätta litteratur och varför det är så viktigt att berättelser sprids över världen.

Tomas Bannerhed, John Ajvide Lindqvist och Mia Ajvide är redan omnämnda och dessutom kommer författare som Astrid Lindgren och Tage Danielsson att uppmärksammas.

MUYCKET ATT SE

Förutom ett digert programutbud finns också en mängd utställningar att beskåda under kulturfestivalen.

I Växjö kommun kan man bland annat besöka fotograf Pelle Wahlgrens ateljé i Sandsjö, Öhr där han ställer ut fotografiska verk. I Klockargårdens Trädgårdsbutik visa Hillebil Andersen ett smakprov av sin helande trädgård och på Design Arena, Lammhult – visas en utställning av och med BIBBS – ett nätverk med konstnärer och hantverkare som alla har sin verksamhet i bodarna runt om i Bergs socken.

I Jönköpings kommun har ateljéer och butiker på Smedbygatan samt Trädgårdscaféet öppet, liksom Huskvarna Fabriks-

museum. På Byarums Bruk berättar Joel Enhörning om brukets historia och i Vrigstad har man matmarknad med småskaliga matproducenter från området.

Dessutom håller en lång rad företag inom design och inredning öppet för besökare under festivalen.

SUPERPROFFSELITEN MED BRÖDERNA RONGEDAL

Direkt från Regioteatern i Uppsala kommer den nybildade vokalgruppen SuperProffsEliten med sin show till Hooks Herrgård. Och det är ingen tillfällighet att man valt att förlägga sin småländska premiär hit.

Även om min bror och jag är från Värmland har vi starka band till Småland. Vår äldste bror bor i Växjö sedan många år tillbaka och min fru är småländska så vi har många släktingar där, berättar Magnus Rongedal.

På sina bilresor till släkten har han många gånger passerat Hooks Herrgård och alltid velat stanna, vilket inte blivit av förrän nu.

Bröderna Rongedal känner vi sedan tidigare som synnerligen aktiva artister, både körande bakom andra, och själva längst fram på scenen. 2007 slog de igenom för den breda publiken då de medverkade i tv-programmet Så ska det låta. Året därpå ställde de upp i Melodifestivalen med låten Just A Minute och fick sitt definitiva genombrott då låten dessutom gick upp på Svensktoppens förstaplats. 2008 spelade de också in sitt självbetitlade debutalbum.

Medlemmarna i SuperProffsEliten beskriver Magnus Rongedal som "fem bekanta som hittat varandra". Dessa fem är, förutom Magnus och Henrik Rongedal, Ingela Olsson, Jill Nordin och Staffan Lindberg.

Ingela Olsson har mer än 15 års turnerande med allt från Lisa Nilsson, Jerry Williams till Killinggänget bakom sig. Enligt henne själv är hon sopran-alt-tenor-baryton, vilket betyder att hon kan frambringa alla toner av musikaliskt värde.

Jill Nordin har spelat piano, sjungit och skrivit musik hela livet. För två år sedan släppte hon sin första soloskiva med eget material på engelska och nyligen kom EP:n "Jill Nord och jag faller".

Staffan Lindberg är sångare, basist, kompositör, komiker och skribent med flörutet i diverse symfoniorkestrar och i vokalgruppen Viba Femba samt stolt vinnare av Povel Ramels Karamelodiktpris 1999.

Tillsammans kommer dessa fem supermusikaliska personer att framföra en oerhört varierad kompott musik mestadels med hjälp av sina röster, men det finns även instrumentalslag, som ståbas

Huseby

John Ajvide Lindqvist

Åke Edwardsson
FOTO: THOMAS ANDERSEN

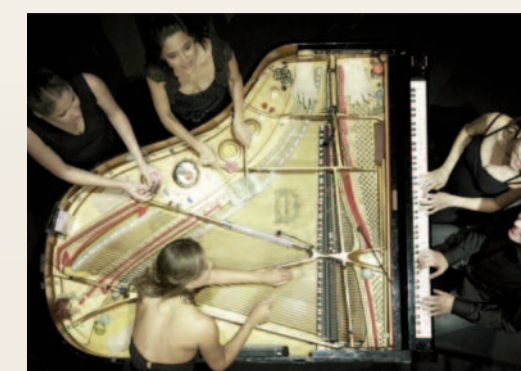
Svenska New Tide Orchestra kända för bl a "Searching for Sugarman" avslutar festivalen tillsammans med Brasilianska PianOrquestra på Olsbergs Arena i Eksjö.

Maria Sveland

Petter Berdalen Bsweden

och triangel. De kommer att bjuda på sånger om att räcka till, Idolavsnittet från helvetet, Tvångsgosplaren från Örkeljunga, Sju sorters moralkakor, Herr Gurkas kompetenskurva, Rekviem för en kraschad härdisk och mycket annat.

Det här är så otroligt roligt att göra och en typ av show som jag själv gärna skulle vilja se, kommenterar Magnus Rongedal.

KULTUR I GLASRIKET

Bsweden i Herråkra har funnits med på kulturfestivalens program tidigare. Då har slagverkaren Petter Berdalen imponerat med att skapa musik på Gunnell Svenssons glasiampor Manhattan. Beroende på glasets tjocklek har klangen varierat. Även i år ska han spela på Gunnells lampor, men också framträda tillsammans med Adam Forkelid och Örjan Hultén. Tillsammans kallar de sig Improvisation och kommer att spela jazz på logen i Bswedens showroom.

Saxofonisten Örjan Hultén är känd från samarbetet med bröderna Al Fakir i gruppen H3FK, pianovirtuosen Adam Forkelid hör till frontlinjen bland landets unga jazzmusiker och folkmusikern Petter Berdalen kan också ståta med titeln Sveriges första spelman på slagverk.

Bsweden, som är ett av Sveriges främsta belysningsföretag med många utmärkelser för sina designlampor, ligger långt in i den småländska storskogen. Här kommer det vackra glaslet i kombination med läckra jazztoner att värma gott i höstkällen, och om inte det räcker serveras även varm soppa.

The Glass Factory i Boda är ett upplevelsebaserat interaktivt glasmuseum med en stor samling både gammalt och nytt glas från glasbruken i Småland. En del av verksamheten är också glas-hyttan som drivs i samarbete med glasformgivaren Åsa Jungnelius. Även hit drar en fläkt från Orienten i form av en konsert med Camerata Smyrna Woodwind Quintet från Izmir och derwisch-

SuperProffsEliten med bröderna Rongedal

Romeo & Juliakören

Musica Vitae från Växjö möter den turkiska blåsarvintetten Camerata Smyrna på Lammhults Möbel AB, som den 1 november förvandlas till konsertsal.

2014 års kulturslingor löper genom sju Smålands-kommuner: Jönköping, Vaggeryd, Värnamo, Sävsjö, Vetlanda, Eksjö, Alvesta, Växjö och Vimmerby samt en del av Glasriket, Hultsfreds kommun och Sagomuseet i Ljungby.

dansare Kadir Sonuk från Istanbul/Amsterdam. Något som passar extra bra eftersom utställningen Glass unlimited – Made in Istanbul, samtidigt pågår. Den ger en överblick av turkisk glastillverkning, med fokus på glasindustrins roll och dess mest framstående fabrik Pa abahçe samt framväxten av studiolas-konstnärer.

I Boda finns dessutom Circus Glass Royale – en fusion av cirkus, musik och konstglas. De bjuder på familjeföreställningen med det fantasieggande namnet Bau Bau.

Det här var bara ett axlock av allt som händer under de fyra dagar – 30 oktober – 2 november – som Smålands kulturfestival pågår. Hela programmet finns på smålandskulturfestival.se, där man också bokar biljetter både till enskilda arrangemang och olika paket. Men skynda – biljetterna går snabbt åt! ■

TEXT: MARIA QUICK-SWALLING